

מהודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
בהרה"ח ר' בנימין ביינוש זצ"ל

גליון
210

ויגבה לבו בדרכי ה'

דבר המערכת

ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת השם למלאכת אוהל מועד'

כתב הרמב"ן: וטעם אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד או מי שיאמן בהם את ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' לבוא לפני משה לאמור לו אני אעשה כל אשר אדוני דובר. עכ"ל.

הפלא ופלא!! כל אחד יכול להצליח בעבודת השם, גם מי שלא יודע ולא למד כלום אם רק ירצה ויחליט שהוא כן יכול ושיצליח!!!

אבל באמת דברי הרמב"ן תמוהים שהרי כתב בפרשת כי - תשא על הפסוק 'ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור', וז"ל: והטעם, כי ישראל במצרים פרוכים בעבודת חומר ולבנים לא למדו מלאכת כסף וזהב וחרושת אבנים טובות, ולא ראו אותם כלל. והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף וזהב ובחרושת עץ ואבן וחושב ואורג וכו', ולכן אמר השם למשה שיראה הפלא הזה וידע כי הוא מילא אותו רוח השם לדעת כל אלה, בעבור שיעשה המשכן, כי היה רצון מלפניו לעשות המשכן במדבר ולכבודו בראו, כי הוא הקורא הדורות מראש כדרך 'בטרם אצרך בבטן ידעתך ובטרם תצא מרחם הקדשתך' וכו', ולרבותינו בזה המדרש הראה אותו ספרו של אדם הראשון, ואמר לו כל אחד התקנתו

מאותה שעה ואף בצלאל מאותה שעה התקנתי אותו, שנאמר ראה קראתי בשם בצלאל, והוא כענין שפירשתי. עכ"ל.

הרי מפורש שרק בצלאל היה מסוגל לפלא זה, משום שהקב"ה הכינו לכך מימי בריאת העולם. אבל אחר אינו מסוגל לפלא זה, ואיך כתב הרמב"ן שכל אחד שנשאו טבעו שיכול לעשות כך?

אכן הדברים פשוטים, אכן כל זמן שאינך מנשא את לבך בדרכי השם באמת אינך מסוגל מצד הטבע הרגיל, אבל המנשא לבו ואומר: אני רוצה או בלשון חז"ל רוצה אני. אני כן יכול מקבל טבע אחר שיוכל לפעול ולעשות, שהרי עושה מפני רצונו יתברך והוא כל יכול.

ועל אחת כמה וכמה במצוות לימוד התורה, שעל כל אחד ואחד אשר בשם ישראל נקרא נאמר עליו 'בטרם אצרך בבטן ידעתך ובטרם תצא מרחם הקדשתך'. וכמו שכתוב בספר נועם אלימלך לבאר את מה שמלמדים התורה כולה לנשמה בטרם שיורדת לעולם הזה ואח"כ בא מלאך וסטרו על פיו ושוכח את התורה, שלכאורה אינו מובן אם בן כך שוכח בשביל מה ללמוד, אלא הענין הוא, שאם המלאך לא היה מלמד לו תורה בתחילה לא היה אפשר ללמוד אח"כ, ורק ע"י שכבר למד קודם יצירתו יוכל בניקל ללמוד התורה כאן בעולם הזה.

ועפ"י מובן מדוע ציוה הקב"ה מצוות תלמוד תורה בלשון 'ושנתם', שהוא לשון חזרה ולימוד שני, מפני שבאמת כל לימודינו הוא כבר פעם שניה, ובוודאי יש לנו את הכח מבטן ללמוד ולשנן ולקיים מצות תלמוד תורה כראוי.

תודותינו נתונה בזאת לכל המשתתפים במגבית פורים להצלחת המערכת בעין טובה וברוח נדיבה בכדי לזכות הרבה לומדי הדף היומי ללמוד וללמד זכות זיכוי הרבים יעמוד לנחת וסיעתא דשמיא על כל צעד ושעל בכל העינינים.

דף ק"ה. שבת פרה פרשת כי תשא - כ"ב אדר תשפ"א

יום זה הוקדש לעילוי נשמת הרה"ח ר' ישראל בן הרה"ח ר' מאיר ראזענבוים זצ"ל נלב"ע כ"ב אדר תש"מ הונצח על ידי נכדיו הי"ו ת. נ. צ. ב. ה.

דף ק"ה - עמוד א'

שבת קובע לקידוש כשם שקובע למעשר, ולכן מי שאכל סעודה בערב שבת וקידש עליו היום, אין צריך לעקור שולחנו, שסעודת שבת חשובה ונבדלת מעצמה מסעודת חול, ודי בזה שפורס מפה ומקדש.

מוצאי שבת אינה קובע להבדלה, ולכן מי שאכל סעודת שבת מבעוד יום וחשכה עליו, אין צריך להפסיק מלאכול ולהבדיל, שזה כבוד שבת שיגמור סעודתו אף לאחר שתחשך, ולאחר שיגמור סעודתו יבדיל. ודווקא כשהתחיל מבעוד יום אין צריך להפסיק, אבל להתחיל סעודה משחשיכה אסור.

שתיה קודם הבדלה, אסור גם אם קבע עצמו לשתות מבעוד יום, שאינו דבר חשוב וצריך להפסיק. לרבנן דווקא יין ושכר אסור לשתות, אבל מים מותר. ולרבי עקיבא כל הטועם כלום מיתתו באסכרה.

מי שלא קידש בליל שבת מקדש והולך כל היום כולו.

לילי שבת ויום טוב יש בהם קדושה על הכוס, אבל ימי שבת ויום טוב אין בהן קדושה על הכוס, כי אם ברכת בורא פרי הגפן.

כבוד היום קודם לכבוד הלילה, ולפיכך אם אין לו הרבה יין או שאר מיני מגדים יניחם עד שבת ביום.

דף ק"ה - עמוד ב'

אם אין לו אלא כוס אחד של יין, אומר עליו קידוש בליל שבת, שקידוש היום בליל שבת קודם לכבוד היום. ולא ימתין מלקדש עד היום, לפי שחביבה מצוה בשעתה.

במצות הבדלה לא אומרים חביבה מצוה בשעתה וזריזים מקדימים למצוות, אלא מתעכבים לצאת מן השבת - במקום שיש סיבה לאחרה, כגון כשאין לו אלא כוס אחד - שלא יהא עליו כמשאוי.

שנינו בברייתא: הנכנס לביתו במוצאי שבת מברך על היין, ועל האור ובשמים, ואם אין לו אלא כוס אחד מניחו עד לאחר המזון ומשלשלו כולן לאחריו. ולמדנו ממנה שמונה הלכות.

א. המבדיל בתפילה צריך שיבדיל גם על הכוס. ב. ברכת המזון טעונה כוס. ג. כוס של ברכה צריך שיעור רביעית. ד. המברך צריך שיטעום, לכתחילה הוא בעצמו, ואם

טעם אחד מן השומעים ואפילו תינוק - יצאו. ה. טעמו, פגמו מלברך עליו. ו. אף על פי שכבר אכל יבדיל, ולא ימתין מלהבדיל עד למחר קודם אכילה. ז. אומר שתי קדושות על כוס אחד כשאין לו עוד כוס. ח. שהבריייתא שנויה כשיטת בית שמאי שברכת מאור קודם לבשמים.

דף ק"ו. יום א' פרשת ויקהל פקודי - כ"ג אדר תשפ"א

יום זה הוקדש לעילוי נשמת הגה"ח ר' שמשון בן ר' גבריאל פישער זצ"ל נלב"ע כ"ב אדר שנת תשכ"ז הונצח על ידי נכדיו הי"ו ת. נ. צ. ב. ה.

דף ק"ו - עמוד א'

כוס פגום אין לברך עליו קידוש והבדלה וברכת המזון.

חבית פגומה - רבי יעקב בר אידי הקפיד מלברך עליה, ומר בר אשי הקפיד רק בחבית קטנה.

זכור את יום השבת לקדשו - זכרהו על היין בכניסתו, 'את יום השבת' - מלמד שגם ביום יקדש בברכת בורא פרי הגפן לפני הסעודה, לחלק בין סעודת חול לשבת שמשום כבוד שבת ישתה יין קודם, שאין אומרים שירה אלא על היין.

מי שלא הבדיל במוצאי שבת, מבדיל עד רביעי בשבת ולא עד בכלל. ואינו מברך בורא מאורי האש אלא במוצאי שבת שהוא תחילת בריאתו. (וי"א שגם להבדיל אינו יכול אלא במוצאי

שבת - ראה להלן קז.)

דף ק"ו - עמוד ב'

נטיל ידיו - לרב ברונא לא יקדש, משום היסח הדעת של נטילת ידיים, אלא ישמע קידוש מאחרים. ולרבי יכול לקדש, שהרי לשיטתו מקדשים על הפת לאחר נטילת ידים, ומזה שמענו שגם אם קידש על היין לאחר נטילה אין צריך לחזור וליטול ידיו.

טעם ואכל לפני קידוש, לרב שוב לא יקדש כל הלילה עד למחר קודם הסעודה, ויש אומרים שגם לעניין הבדלה אם טעם לא יבדיל עד למחר. ולרב נחמן בשם שמואל טעם מקדש וטעם מבדיל. וכן הלכה.

דף ק"ז. יום ב' פרשת ויקהל פקודי - כ"ד אדר תשפ"א

דף ק"ז - עמוד א'

קידוש על שכר של תמרים - לרבי אלעזר בן רבי שמעון מותר לתנא קמא אסור. רבי ורבי חייא ורב נסתפקו בשכר של שעורים ותאנים, ואם חביב לו מותר לקדש אפילו על שכר של תמרים כשם שיכול לקדש על הפת אם חביב לו, ואם הוא שכר טוב מאוד לשתיה אבל אחר כך משלשל ומצערין אין ראוי לקדש עליו.

כשם שאין מקדשים על שכר כך אין מבדילים עליו, וכן אין מברכים עליו בכוס של ברכת המזון. רבא קילל שיהא עני ולא יוכל לקנות יין - למי שמבדיל על שכר בזמן שיכול להבדיל על היין, מידה כנגד מידה. ואם חמר מדינה הוא, מותר.

קידוש צריך טעימה מן היין על ידי אחד מן המסובים, לתנא קמא די בכל שהוא, ולרבי יוסי בר יהודה מלא לוגמיו.

דף ק"ז - עמוד ב'

האיסור לאכול ערב פסח סמוך למנחה היינו סמוך למנחה קטנה, וכדי שלא יאכל מצה אכילה גסה.

מותר לאכול פירות בשר וירקות ויין בערב פסח מן המנחה ולמעלה, שאינם משביעים אלא אדרבה גוררים את התיאבון

דף ק"ח. יום ג' פרשת ויקהל פקודי - כ"ה אדר תשפ"א

דף ק"ח - עמוד א'

רב ששת היה רגיל להתענות בכל ערב פסח לפי שהיה איסטניס, ואם היה אוכל בבוקר לא היה יכול לאכול את המצה בלילה לתיאבון.

פסח ששחטו לשמו בשחרית של י"ד ניסן, לרבי יהודה בן בתירא יצא, שלשיטתו בין הערביים הוא מעלות השחר של י"ד ניסן עד הערב.

חיוב הסיבה בליל פסח - באכילת מצה של מצוה, משום

מתחילה מעצמם, למעוטי שאובים. את כל בשרו במים - מים שכל גופו מכוסה על ידיהם, והוא אמה על אמה ברומ שלש אמות.

רביעית לד' כוסות - בציפורי היו מודדים במידה שמודדים בה מכירת מורייס, שהיה בו שיעור לוג שבמקדש. ובטבריה היתה מידת תומן שהיה בה רביעית יותר, ועל ידה היו משערים שיעור רביעית.

חלל הכלי של שיעור רביעית לד' כוסות בריבוע, הוא אצבעיים אורך על אצבעיים רוחב, בגובה של אצבעיים וחצי אצבע וחומש אצבע.

דף ק"ט - עמוד ב'

שולחן של מקדש מקבל טומאה, וכשהיה נטמא היו צריכים להטבילו במקווה או באמת המים שבעזרה, שבה היו מטבילים כלי שרת שהיה רוחבם אמה. ואף על פי שהיה אמתיים ארכו ואמה וחצי קומתו, אין ללמוד מזה שאפשר לפרקו, שיתכן שטבלוהו בים שעשה שלמה.

זוגות של שתיים או ארבעה של אכילה או שתיה או קינוח, סכנה היא. ולא יעשה צרכיו אחר כך אפילו פעם אחת.

ארבע כוסות אין בהם משום סכנת זוגות, או משום שנאמר 'ליל שימורים' שהוא ליל שמור מן המזיקים, או משום שכוס של ברכה - של ברכת המזון - אינו מצטרף לרעה רק לטובה, או משום שכל כוס מצווה בפני עצמה היא, ואין מצטרפים זה לזה.

דף ק"י. יום ה' פרשת ויקהל פקודי - כ"ז אדר תשפ"א

דף ק"י - עמוד א'

ראה את פני השוק בין כוס לכוס, אין בו משום זוגות. **זוגות הן סכנה רק אם הולך בדרך לאחר מכן**, או לישון, או לבית הכסא, אבל בלאו הכי אינם סכנה. ואדם חשוב שהשדים מוסרים נפשם להזיקו, צריך להקפיד בכל אופן. **עשרה כוסות אין בהם משום זוגות**, שהרי מצינו שתיקנו חכמים עשרה כוסות בבית האבל. שמונה כוסות - לרב חסדא ורבה ברב הונא אין בהם משום זוגות, ש'שלוש' שהיא תיבה השביעית של ברכת 'ישא ה' שבברכת כהנים מצטרפת לטובה ולא לרעה ומבטלת הזוגות. שש כוסות - לרבה ורב יוסף אין בהם משום זוגות ש'זיחונך' שהיא תיבה חמישית (של ברכת יאר ה) מבטלת צירוף הזוגות. ארבע כוסות - לאביי ורבא אין בהם משום זוגות, ש'זישמרך' שהיא תיבה שלישית מבטלת צירוף הזוגות. וכל זה לענין זוגות, אבל לענין כשפים יש לחוש (להלן ע"ב).

רבא בר ליואי ניזוק בשתיית ארבע כוסות משום זוגות אף על פי שלרבא אין בהם משום זוגות - לפי שהיה מקשה לרבא בשעת הדרשה ומביישו ברבים.

רב יוסף אמר מפני יוסף השד, שאשמדאי הוא מלך השדים וממונה על הזוגות. יש אומרים שכוונתו לומר שמלך אינו רגיל להזיק, לפי שגנאי הוא לו, ואין חוששים לזוגות, שאינו מצוי שיזיק, ויש אומרים שהוא מלך כעסן ועושה מה שברצונו, שהמלך פורץ גדר.

רב פפא אמר מפני יוסף השד, שבזוגות של שתי כוסות הם הורגים בין בשוגג ובין במזיד, ובזוגות של ארבע הם רק מזיקים ולא הורגים, ורק במזיד.

מי שנזדמן לו ששתה זוגות, יחזיק את גודל של ימין ביד שמאל וגודל של שמאל ביד ימין, ויאמר: אתון ואנא

שהוא זכר לגאולה. מרור אין צריך הסיבה לפי שהוא זכר לעבדות. בארבעה כוסות - יש אומרים שבשתי כוסות הראשונות צריך, לפי שמדבר מענייני חירות, ויש אומרים שבשתי כוסות אחרונות צריך הסיבה, אבל ראשונות שמדבר מ'עבדים היינו' אין צריך, ומחמת הספק צריך הסיבה בכל הד' כוסות.

דרך הסיבה - דווקא על צד שמאל, לפי שבצד ימין צריך לאכול, ועוד, שאם יסב על צד שמאל שמא יקדים קנה לושט ויבוא לידי סכנה. פרקדן לא שמיה הסיבה

ואלו החייבים בהסיבה: אשה אצל בעלה אינה צריכה הסיבה, מפני אימת בעלה וכפופה לו, ועוד שהנשים אין דרכן להסב. בן אצל אביו צריך הסיבה, שאינו כפוף לו כל כך. תלמיד אצל רבו - תלמידי רבה היו נוהגים שכל אחד נשען על ברכי חבריו, לרב יוסף התלמידים פטורים, משום ש'מורא רבך כמורא שמים'. ותלמיד אצל רבו המלמדו אומנות - חייב. שמש חייב בהסיבה.

דף ק"ח - עמוד ב'

נשים חייבות בארבע כוסות שאף הן היו באותו הנס, שבזכות נשים צדקניות נגאלו.

שיעור הכוס בארבע כוסות - רביעית הלוג. לכתחילה יש למזוג רובע רביעית יין חי ושלושת רבעי מים, ואם שתה רביעית יין חי יצא, אבל 'ידי חירות לא יצא', כלומר אין זו מצוה שלימה, שאין חשיבות אלא ביין מזוג.

שתה ארבע הכוסות בבת אחת זה אחר זה שלא על הסדר, ידי שמחת יום טוב יצא, אבל ידי מצות ארבע כוסות לא יצא, וצריך לשתות עוד ג' כוסות על הסדר. **השקה מכל כוס וכוס לבני ביתו**, אם שתה הוא עצמו רובו של כוס יצא.

יין שאין בו טעם יין כל כך, לת"ק יצא, ולרבי יהודה צריך שיהא בו טעם ומראה של יין, אבל חדש וישן אין בו טעם יין.

תינוקות - לת"ק חייבים בארבע כוסות שגם הם נגאלו, ולרבי יהודה פטורים מן המצוות

דף ק"ט. יום ד' פרשת ויקהל פקודי - כ"ז אדר תשפ"א

יום זה הוקדש לעילוי נשמת מרת האשה החשובה רבקה שרה ע"ה בת הר"ר בצלאל הונצח על ידי בנה הרה"ג ר' שמואל מרגוליס שליט"א ת.ג. צ. ב.ה.

דף ק"ט - עמוד א'

כדי שלא ישנו התינוקות וישאלו - לרבי יהודה מחלקים להם קליות ואגוזים, וכן היה רבי עקיבא נוהג, וגם מימיו לא אמר שהגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ משני פעמים: א. בערבי פסחים, כדי שיישנו את התינוקות ביום וכך לא ישנו בלילה. ב. בערב יום הכיפורים, כדי שיאכילו את בניהם. לרבי אליעזר חוטפים ומסלקים את המצה מידי התינוקות כדי שלא יאכלו הרבה ומתוך כך ישנו.

חייב אדם לשמח את בניו ובני ביתו ברגל. בזמן שבית המקדש קיים אין שמחה אלא בבשר. ובזמן הזה - לת"ק ביין, ולרבי יהודה אנשים בראוי להם ביין, ונשים בראוי להן, בבבל בבגדי צבעונים ובארץ ישראל בבגדי פשתן מגוהצים.

'ורחץ במים את כל בשרו' ורחץ במים - שלא יהא דבר חוץ בין בשרו למים. במים - מים מיוחדים שנקוו

הא תלתא, ואם שמע אפילו מקול אדם שאמר ד' יאמר ה',
ואם שמע ה' יאמר ו' וכו'.

דף ק"י - עמוד ב'

יש שהקפידו על זוגות ויש שלא הקפידו. והכלל הוא שכל המקפיד יותר מדאי, השדים מקפידים להזיקו. אך גם מי שאינו מקפיד צריך לחוש.

הלכה למשה מסיני שיש סכנת זוגות - בשתי ביצים, אגוזים, קישואים, ועוד פרי אחד, וגזרו חכמים על כל דבר שגמרו בידי שמים שהוא דומה לפירות, אבל דבר שנגמר בידי אדם כגון אכילת שתי קערות שיש בהן תבשיל וככרות, אין בו משום זוגות.

השותה בחנות אין צריך לחשוש משום זוגות, שאין זה קביעות. וכן הנמלך, שכוס שני אינו מצטרף עם הראשון. וכן אורח ואשה שאינה חשובה אין בהם משום זוגות.

שתיית איספרגוס אין בה משום זוגות. ומצטרפת שתייתו לטובה ולא לרעה, שמבטלת זוגות שלפניה, ואם שתה כוס אחד של משקה וכוס אחד של איספרגוס, לא נעשה זוגות.

מי שאינו יודע אם שתה זוגות: יש אומרים שיחמיר לשתות עוד כוס אחד, שאם שתה זוגות מבטלן, ואם לא שתה זוגות אינו מצטרף לרעה שהרי נמלך הוא. ויש אומרים לקולא שלא ישתה עוד, שאם ישתה מגלה דעתו שמקפיד על הזוגות, ויתכן שלא שתה זוגות, וכוס ששותה עכשיו מצטרף לזוגות.

שתי כוסות של יין ואחד של שכר אינם מצטרפים, אבל שתי כוסות של שכר ואחד של יין - שהוא חשוב יותר - מצטרפים. ומצאנו סימן לדבר לעניין טומאה, שאם מחובר לבגד שהוא ממין החמור ממנו בשיעור טומאה, הבגד נמשך אחריו וטמא כמין החמור, ואם מחובר למין הקל ממנו, טהור.

שתה שתי כוסות בשעת הסעודה וכוס אחד לאחריה, אינם מצטרפים. שתי כוסות קודם הסעודה וכוס אחד בשעת הסעודה מצטרפים. כוס אחד לפני הסעודה וכוס אחד בשעת הסעודה לרב אינם מצטרפים, ולרב משרשיא מצטרפים.

דף קי"א. יום ו' פרשת ויקהל פקודי - כ"ח אדר תשפ"א

דף קי"א - עמוד א'

כל המזוג מצטרף, שאם שתה יין מזוג ואחר כך משקה אחר מזוג, מצטרפים. מים מזוגים, כגון מים קרים במים חמים או להיפך - לשמואל אין מצטרפים עם משקה אחר המזוג, ולרבי יוחנן מצטרפים.

ארבעה דברים העושה אותן דמו בראשו ומתחייב בנפשו: א. הנפנה בין דקל לכותל שאין ביניהם ארבע אמות, ואין למזיק דרך אחר לעבור משם, הואיל ומפסיד את דרכו הוא מזיקו. ב. העובר בין שני דקלים ואין רשות הרבים ביניהם, אבל אם רשות הרבים עובר ביניהם, כיון שהוא מקום רבים אין לו רשות להזיק. ג. השותה מים ששאלם קטן בשדה, שאין המים מצויים שם למזיק לשתות, אבל יין ושכר או מים בעיר, אין בהם סכנה. ד. העובר על מים שפוכים, אפילו אם שפכה אותם אשתו בפניו. ואם פיזר עליהם עפר או זרק עליהם רוק או זרח

עליהם השמש, או דרך עליהם שישים פסיעות, או רכב על חמור ונעל נעליים, אין צריך לחשוש. ובמקום שיש לחוש לכשפים צריך לחשוש בכל אופן.

שלשה אין ממצעין בין שני אנשים, ולא מתמצעין כשאיש אחד עובר ביניהם - כלב, דקל, אשה. וי"א גם החזיר, וי"א גם הנחש. ואם ממצעין, תקנתו הוא שיאמר הפסוקים מ'אל מוציאם ממצרים' עד 'מה פעל אל', או מן הפסוק 'לא איש אל ויכזב' עד 'ולא יקימנה'.

שני אנשים שהנידה ממצעת ביניהם, אם תחילת נידתה היא - הורגת אחד מהם, ואם בסוף נידתה - עושה מריבה ביניהם, ותקנתם היא לומר הפסוקים 'אל מוציאם ממצרים' עד 'פעל אל'.

שתי נשים היושבות משני הצדדים בפרשת דרכים ומכוונות את פניהן זו לזו, ודאי עוסקות בכשפים, וילך בדרך אחרת. ואם אין לו דרך אחרת, יחזיק את ידו ביד אחר ויעברו שניהם, ואם אין אחר עמו, יאמר את הלחש הנזכר בש"ס.

גם כי אלך בגיא צלמוות - הישן בצל דקל יחידי דמיו בראשו. ודווקא כשאין שם צל של דקל אחר. ובחצר גם אם יש שם צל של דקל אחר לא ישן שם. הישן בצל לבנה בסוף החודש כשהלבנה זורחת בצד מזרח ועושה צל בצד מערב, דמו בראשו.

דף קי"א - עמוד ב'

הנפנה על דקל קצוץ, או חזו חולי שיתוק, והמשים את ראשו עליו או חזו כאב חצי הראש, הפוסע מעליו לא יניח את רגלו עליו, שאם מניחה אם אילן קצוץ הוא נהרג, ואם אילן עקור הוא מת.

צל שהמזיקים שולטים בהם - דקל יחידי (כ"ל), אילן ששמו כנדא, אילן של צלף, (ואם הוזק יכתוב בקמיע שם המזיק שהוא רוחי, והיא בריה שאין לה עיניים ואינה רודפת אחריו אם יברח ממנה), אילן של עוזרדין ושם המזיק שידא (ואם הוא סמוך לעיר, יש בה לפחות שישים שדים, וצריך לכתוב את הקמיע לשישים שדים). י"א גם צל ספינה, צל ערבה. כללו של דבר כל עץ שיש הרבה ענפים או שעצו קשה, חוץ מה'כרו משא' שאין המזיקים שולטים בו. ורב כהנא היה נזהר מכל צל.

קטב מרידי שולט לפני זריחת החמה, ונראה ככף המתגלגל בתוך כד של כותח. וקטב ישוד צהריים שולט בצהריים ונראה כנפה המתגלגלת בין קרני עזים, ומצויים מא' עד ט"ז בתמוז, ולאחר מכן ספק אם מצויים או לא, ומצויים בצל עשב הנקרא 'חצב' כשלא גדל אמה, ובצל בוקר וערב שאין בהם אמה, ובצל בית הכסא, מי שיש לו מזל טוב אינו ניזוק משדים.

דברים המביאים את האדם לעיוורון: הסורק את שעריו כשהוא יבש, השותה יין המטפטף מן החבית, והנועל נעלו בעוד שרגליו לחים ממי רחיצה, השותה מים בקערה קשה לכיליון עיניים.

דברים שהן קשים לעניות: פת התלוי בתוך סל באויר הבית, מורסן בבית, פירורים של פת בבית. המלאך הממונה על המזונות שמו 'נקיד' מלשון נקיות, והממונה על עניות שמו 'נבל', ונכנס לבית שאין נוהגים מנהג נקיון בפת. קערה המונחת על פי הכד.